

Abstrakt

Samice úzkonosých primátů (*Catarrhini*) vykazují menstruační cyklus, v jehož průběhu lze u některých druhů pozorovat změny ve zbarvení kůže a/nebo v tzv. sexuálních otocích nacházející se zejména v anogenitální oblasti a v okolí sedacích hrbolů, ale též na hrudi, břiše či obličejí. Tyto morfologické změny lze porovnávat s měnicími se hladinami hormonů a také s tím, jak na ně samci reagují, což se odráží v míře vizuální atraktivity. Atraktivní pro samce může být i pach samic, s jehož změnami v průběhu cyklu by samci na základě čichové inspekce mohli vyhodnocovat reprodukční stav samic. Samci mohou vyhodnocovat samičí připravenost k páření také díky behaviorálním změnám, mezi něž patří různé proceptivní projevy jako jsou různá gesta, mimika, zvuky a mimo jiné i prezentace morfologických změn. Cílem práce je shrnout a kriticky zhodnotit dostupnou literaturu zabývající se morfologickými a behaviorálními změnami v průběhu menstruačního cyklu u samic úzkonosých primátů. Možnou funkci těchto cyklických změn se snaží vysvětlit několik navrhovaných hypotéz související např. se samičí kompeticí, vyšší otcovskou péčí a snížením rizika infanticidy. Dále hypotézy zabývající se čestným signálem samičí fertility a kvality a hypotéza graduovaného signálu pravděpodobné ovulace. Na základě současné evidence je největší podpora hypotézy graduovaného signálu.

Klíčová slova: menstruační cyklus, úzkonosí primáti, sexuální otoky, atraktivita, proceptivita, receptivita, inzerovaná fertilita, čestný signál, graduovaný signál